

SPIS TREŚCI

Wstęp — Dorota Simonides	5
------------------------------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

Człowiek — jego środowisko, dom i warsztat pracy

Dorota Simonides, Wprowadzenie do śląskiej kultury ludowej	7
Śląsk jako teren dawnego pogranicza słowiańsko-niemieckiego	8
Ludność Śląska	10
Pojęcie rodzimości	13
Odrębność kulturowa i etniczna	17
Śląsk — rezerwuar archaizmów kulturowych	22
Gwara jako wyraz tożsamości	23
Zakończenie	26
Henryka Wesołowska, Osadnictwo, budownictwo, mieszkanie, pożywienie	27
Osadnictwo i budownictwo wiejskie na Śląsku w perspektywie historycznej	27
Osadnictwo	34
Budownictwo	36
Formy zabudowy wsi	36
Rozplanowanie zagród	40
Podstawowe formy konstrukcyjne w tradycyjnym budownictwie ludowym	43
Charakterystyka poszczególnych budynków	54
Wypożyczenie mieszkań	54
Tradycyjne wnętrza mieszkalne	58
Zmiany w wyposażeniu mieszkań w końcu XIX i w XX wieku	60
Zwyczaj związane z budową i ochroną domu	62
Pożywienie	62
Przetwarzanie i konserwacja produktów	65
Potrawy i posiłki	71
Henryka Wesołowska, Gospodarka	72
Rolnictwo	78
Hodowla	80
Zbieractwo, łowiectwo, rybołówstwo	83
Rzemiosło wiejskie	91
Henryka Wesołowska, Transport, komunikacja, handel	91
Transport i komunikacja	94
Handel	99
Barbara Bazielić, Odzież, stroje i ich formy zdobnicze	99

Antropologia życia codziennego i świątecznego

Dorota Simonides, Ludowa wizja świata	169
Światopogląd ludowy	169
Najbliższe otoczenie	171
Dom i jego otoczenie	175
Zabezpieczenie dobytku	177
Stosunek do przyrody	184
Stosunek do Boga i innych bytów transcendentnych	186
Struktury magiczne i religijne a ludzkie cierpienia	194
Religia a cierpienia i choroby	195
Zażegnania ludowe jako wyraz dawnej religijności ludowej	196
Znachor jako człowiek mający moc „nie z tego świata”	200
Owczarze i kręgarze	206
Demonologia	208
Henryka Wesołowska, Więzy rodzinne i sąsiedzkie	213
Rodzina wiejska	213
Społeczność lokalna	223
Henryka Wesołowska, Zwyczaje i obrzędy rodzinne	228
Zwyczaje i obrzędy weselne	229
Od zalotów do narzeczeństwa	229
Przygotowanie do wesela	231
Ślub i wesele	236
Przenosiny i poprawiny	243
Zwyczaje i obrzędy urodzinowe	244
Obrzędy i zwyczaje pogrzebowe	254
Uwagi końcowe	259
Dorota Simonides, Doroczne zwyczaje i obrzędy, ich antropologiczna funkcja	261
Obrzędy i zwyczaje cyklu jesiennego i zimowego	265
Adwent	266
Boże Narodzenie	270
Zapusty (ostatki)	281
Zwyczaje i obrzędy wiosenne	291
Dorota Simonides, Folklor i folklorystyka śląska na tle źródeł	302
Charakterystyka źródeł średniowiecznych	304
Śląskie źródła folklorystyczne wieków XVI-XVIII	316
Folklor i folklorystyka śląska w czasach nowożytnych	324
Folklor i folklorystyka Śląska w niemieckim kręgu zainteresowań	335
Folklor i folklorystyka śląska po 1945 r.	338
Charakterystyka śląskiego folkloru	340
Barbara Bazielić, Sztuka ludowa na Śląsku	345
Malarstwo na płótnie i papierze	352
Malarstwo na szkłe	369
Tradycyjna rzeźba	373
Indeks	421
Zusammenfassung	431
Ilustracje	435